

Luka 1,46-49

Propovijed: **Božja obećanja Židovskom narodu**
napisao: Danijel Dragaš

2022.

IZBAVITELJ

1. (**Luka 1,46**) Prošli put smo se dotakli teme, što znači kada je Marija rekla: *"Hvali duša moja Gospodina."* Marijina izjava ne dolazi iz površno emotivnog stanja, ne dolazi iz površno intelektualnog shvaćanja same nje. Ova izjava dolazi iz same srži Marijinog postojanja, ona shvaća koji joj je nevjerojatan poklon Bog darovao. Ona shvaća da je Bog dobar i ona razumije o čemu se ovdje radi. Ona vidi Božji plan i veličinu njegove dobrote.

1.1. (**Luka 1,47**) Prošli put nismo razgovarali o riječi *Spasitelj*, na grčkom *Soter*. Kada Marija ovdje govori Spasitelj, ona se obraća Bogu, Jahvi, a ne Isusu Kristu. Ja ću osobno koristiti riječ *Izbavitelj*¹ radije nego Spasitelj. Zašto? Zato jer mi kao kršćani kada čujemo riječ Spasitelj većinom ovo zamišljamo u svom umu: „Isusa koji je razapet na križu“. Marija ovdje ima potpuno drugačiju perspektivu ja vjerujem. Kada Marija u svom umu zamišlja Spasitelja (sada ne govorimo o Bogu nego o djetetu koje će ona roditi), ona vidi velikog i moćnog kralja na konju koji dolazi sa svojom vojskom i izbavlja svoj narod od tlačitelja. Ona vidi davno obećanog Mesiju koji će vječno vladati Božjim kraljevstvom.

1.2. Interesantno za znati, u ono vrijeme grčki i rimski generali su se nazivali Soter. Poslije kralja Aleksandra to je bila česta titula koja se stavljala uz ime nekog generala, kralja ili vladara. U današnje moderno doba general koji oslobađa neki narod od njihovih tlačitelja se zove Izbavitelj ili Osloboditelj. I ako smo upoznati s poviješću Rimskog Carstva ili erom kralja Aleksandra, onda znamo koliko je ironična činjenica da su sami sebe prozvali Soter. Oni su zapravo bili tlačitelji koji su ugnjetavali druge narode.

1.3. E sad, na što zapravo Marija misli kada kaže Izbavitelj? Ponavljam, Marija ovdje govori o Bogu, Jahvi, a ne o Isusu. I kada budemo išli kroz Marijinu izjavu, bit će nam svima jasnije o čemu govorim. Ali prije nego što to učinimo, otići ćemo u povijest i upoznati se s obećanjima koja je Bog dao židovskom narodu.

¹ U (Knjizi Izlaska 6,6) imamo stih koji opisuje da je Bog kao „Izbavitelj“ započeo odnos sa svojim izabranim narodom.

BOŽJA OBEĆANJA ŽIDOVSKOM NARODU

Savez s Abrahamom

2. Puno, puno generacija prije Marijinog rođenja, Bog je obećao Abrahamu da će od njega nastati veliki narod i da će Bog biti njihov Bog, a oni njegov narod. To obećanje je preneseno s Abrahama na Izaka, s Izaka na Jakova, i kroz cijelo vrijeme bilo je u mislima izraelskog naroda. Je li Bog ispunio to obećanje kroz povijest? Nije. Naprotiv, izraelski narod završio je u ropstvu u Egiptu, nemaju svoju zemlju, nemaju svoju kulturu, oni su obični robovi koje tlači egipatska ruka. „*Izrael, Božji narod, ne bih rekao!*”²

Savez s Mojsijem

2.1. Ali nakon nekog vremena Bog dolazi nekom čovjeku zvanom Mojsije i prikazuje mu se u obliku gorućeg grma na Sionskoj gori. I govori Mojsiju: „*Znaš ono što sam obećao Abrahamu prije puno godina, da ću ja biti vaš Bog a vi moj narod? Ok, sada ćemo početi to sprovoditi u stvarnost.*” I Bog šalje Mojsija da oslobodi njegov narod od Egipćana tako da bi mogli ići u pustinju i štovati svoga Boga Jahvu³.

Savez na Sionskoj Gori

2.2. Proroci kroz Stari Zavjet govore da je (Knjiga Izlaska) rođenje Božjeg naroda. Bog vodi svoj narod na Sionsku goru i daje im upute kako će sve to izgledati, točnije, kako će izgledati njihov odnos s njim. Ukratko se svodi na ovo: „*Ako budete čuvali moje Zapovijedi, blagoslivljat ću vas, a ako ih ne budete čuvali, proklet ću vas. Ako želite biti moj narod morate sprovoditi Savez koji danas s vama sklapam.*” Sve što Bog govori ovdje Mojsiju, davno je obećao Abrahamu, ali ovdje sada detaljnije precizira kako će to izgledati. Bog govori Mojsiju: „*Narod sada, Mojsije, može ići u obećanu zemlju gdje će živjeti u miru, biti će zaštićeni od neprijatelja, prosperirati će u svakom pogledu: duhovno, materijalno, zdravstveno, politički itd.*” Ali, tu leži problem. Izrael kao narod nikada nije sprovodio Božji Zakon svim srcem svojim. Od samog početka bili su buntovni prema Bogu i radi toga su kroz cijelu povijest bili u velikim nevoljama, drugim riječima, bili su prokleti od strane Boga⁴.

Savez s Davidom

2.3. Nakon nekog vremena Bog dodaje na taj Savez još jedan dio koji sklapa s kraljem Davidom i govori mu: „*Iz tvoje loze će kraljevati JEDAN zauvijek. On će na zemlji predstavljati moje Božansko prijestolje, on će biti iz tvoje kuće, Davide. On će biti utjelovljenje mene samoga i kroz njega ja ću biti vaš Bog, a vi moj narod*”⁵.

2.4. U redu, što znači koncept: „*Ja ću biti vaš Bog a vi moj narod?*”

U Davidovom zavjetu to nam postaje malo jasnije. Ovako otprilike izgleda taj koncept:

“*Kao Bog, ja ću biti vaš kralj, ja ću vladati nad pravim fizičkim kraljevstvom – obećanom zemljom koju sam obećao vašim ocima: Abrahamu, Izaku i Jakovu – i sve ću to učiniti kao ljudsko biće. Ja, Jahve, ću*

² Postanak 12,2–3; Postanak 17,7–8; Postanak 26,3–5; Postanak 28,13–15; Izlazak 1,11–14; Izlazak 2,23–25

³ Izlazak 3,6–10; Izlazak 3,12; Izlazak 6,6–8

⁴ Izlazak 19,3–6; Izlazak 24,3–8; Ponovljeni zakon 28,1–68; Jeremija 11,6–8; Ezekiel 20,8–9; Amos 2,4

⁵ Druga knjiga o Samuelu 7,12–16; Prva knjiga Ljetopisa 17,11–14; Psalam 89,3–4.27–29.36–37; Psalam 132,11–12; Izaija 9,6–7; Jeremija 23,5–6; Ezekiel 34,23–24

jednog dana svu svoju vlast utjeloviti u to ljudsko biće koje će mene, nevidljivog Boga, predstavljati u vidljivom i materijalnom svijetu.”

Mi to ljudsko biće danas znamo kao (Meshiach – Mesija, Kristos – Krist).

Marija, ja vjerujem, ovo sve razumije.

2.5. Ali postoji problem: ona zna da dok Cezar vlada nad Izraelom to se ne može ispuniti.

POBJEDA NAD TLAČITELJEM

3. Kada Gabriel govori Mariji da će biti majka Sina Svevišnjega, ona zna da, ako će se ispuniti Božja obećanja dana Abrahamu, Izaku i Jakovu, onda Rimsko Carstvo mora pasti sada i ovdje da bi se to ispunilo. Marija zna da kroz cijelu izraelsku povijest postoje narodi koji su tlačili njezin narod. Babilonci, poslije njih Perzijanci, poslije njih Grci⁶... I gdje su oni u vrijeme Marije? Nema ih, raštrkani su, njihova kraljevstva su srušena. Marija u svemu tome prepoznaje Božju ruku, ruku koja ne dozvoljava da netko tko nije ONAJ JEDAN vječno vlada njegovim narodom.

3.1. Sva ta moćna i velika kraljevstva srušio je Bog Jahve sam.

I Marija zna da će tako biti i s Rimskim carstvom. A tko će srušiti Rimsko carstvo? Dijete koje će Marija roditi, Isus Krist! Sada će se roditi onaj koji će vladati nad Izraelom zauvijek!

3.2. Da li je Marija bila u pravu kada je mislila tako? I je, i nije!

Mi danas znamo da Isus, kada je imao 21. godinu, nije uzeo mač i pobio Rimljane. Marija tada nije imala objavu koju mi danas imamo. Ali istina koju je ona shvaćala, itekako će se dogoditi. Nije se dogodila u njezino vrijeme, i do dana današnjeg Božje obećanje se nije ispunilo.

Ali kada se Isus vrati po drugi put uspostaviti će svoje kraljevstvo nad Izraelom⁷. Potući će Božje neprijatelje, osloboditi će Izrael od njihovih tlačitelja, a oni će se iskreno pokajati kao narod i početi će čuvati Božji Zakon svim srcem svojim. - Napokon će se obećanje koje je Bog dao Abrahamu, Mojsiju i Davidu ispuniti! -

3.3. Marija je kratkovidna u smislu da Bog piše priču koja je puno kompleksnija od one koju ona razumije i shvaća. Ali njezino shvaćanje kako će se uspostaviti Božje kraljevstvo na zemlji je itekako na mjestu. U redu, sad kada sam vam to ukratko pokušao objasniti, vraćamo se u tekst.

3.4. Kada Marija govori u (Luki 1,37): „*Bog je naš Spasitelj*“, na što točno misli? Bog će sada u svijet poslati svoga Sina, Isusa Krista, koji će ispuniti Božja obećanja dana u Starom Zavjetu.

JEDINO JE NOVI ADAM (ISUS) BEZGREŠAN

4. (Luka 1,48) Zašto Marija koristi riječ *neznatna*? Marija je bila seljanka, u društvu nije imala nikakav

⁶ Knjiga Izlaska 14,26–28; Knjiga proroka Jeremije 50,17–18; Knjiga proroka Jeremije 51,37; Knjiga proroka Daniela 2,31–45; Knjiga proroka Daniela 7,17–27

⁷ Djela apostolska 1,6–7; Poslanica Rimljanima 11,25–27; Knjiga Otkrivenja 11,15; Knjiga Otkrivenja 19,11–16; Knjiga Otkrivenja 20,4–6

poseban status. Njezin muž Josip bio je stolar koji je vjerojatno radio u Seforusu gradeći palače za herodske kraljeve.

Kada bismo gledali njihov status kroz naše oči, oni bi bili jedva naša srednja klasa – radnička klasa.

4.1. U tekstu čitamo: "**Milostivo pogleda.**" Bog se smilovao Mariji i dao joj dar, jednu od najvažnijih uloga u Božjem planu. Marija će biti majka budućeg kralja koji će vladati Izraelom zauvijek. Ako promatramo Marijinu reakciju, zaključujemo da je njezina reakcija zrela, mudra, ponizna i zahvalna. Ona je dobila nevjerojatnu čast od strane Boga. Ona, koja je potpuno neznatna u društvu i kulturi u kojoj živi, dobila je tu čast.

4.2. Moramo se pitati: bi li naš stav bio mudar, ponizan i zahvalan da nam se takvo nešto dogodi? Zamislimo: siromašni smo, neznatni u kulturi u kojoj živimo, i onda dobijemo priliku da postanemo bitni u očima naroda u kojem živimo.

4.3. Pazite, Marija će biti majka budućeg kralja Izraela. Kako bismo mi reagirali da nam Bog kaže: "*Vaš sin će biti predsjednik Hrvatske, Njemačke, Italije...?*" Bi li se uzdigli i mislili da smo sada posebni, bolji od drugih? Ili bismo reagirali kao Marija – u zahvalnosti i poniznosti? Marija razumije da ono što joj Bog daruje je bitnije od bilo čega što ovaj svijet ima za ponuditi: slavu, novac, moć, titule itd.

- Mislim da je ključno razumjeti da je *uloga* koju nam Bog daje posebna, a ne mi sami po sebi. Takva perspektiva o Bogu, će nas na kraju učiniti poniznima.-

4.4. Marija dalje govori: "*Blaženom će me zvati svi naraštaji.*"

Marija se u katoličkoj i pravoslavnoj teologiji časti kao "blažena" jer je, po Božjoj milosti, bez grijeha i izabrana za Majku Božju. Katolička Crkva uči o njezinu bezgrešnom začeću, dok pravoslavna Crkva naglašavaju njezinu čistoću bez dogmatske definicije. Ipak, u obje tradicije Marija nije izjednačena s Kristom, već ostaje *savršeno sveto stvorenje*, a ne božanska osoba.

4.5. To nije biblijska perspektiva. Ona nije savršeno-sveto stvorenje. Marija nije iznad nas i ne trebamo Mariju štovati niti se njoj moliti. Kao što sam naveo u prijašnjoj propovijedi, riječ blažena (blagoslovljena) znači sretnica. Koje značenje stoji iza riječi blažena? Ja vjerujem ovo: svatko tko prepozna da mu je Bog dao „oči da vidi i uši da čuje“, da mu je Bog oprostio, da mu je Bog dao taj nevjerojatan dar – dar koji uključuje vječni život s kraljem Isusom Kristom – shvaća koliko je Marija blažena (sretnica). Zašto? Zato jer je su ona ili on dobili to isto blaženstvo. - Drugim riječima, pod *naraštaje* autor Luka misli na ostalu djecu Božju koja će dobiti isti dar kao i Marija. -

ULOGA JE POSEBNA A NE MI

5. Samo dijete Božje može razumjeti koje je sreće Marija i koliko je velik Božji blagoslov. Marija je neznatna seljanka, i to vidimo u njezinu stavu, ali uloga koju je dobila je posebna.

5.1. Kao što sam i rekao ranije, nije bitno što mi želimo, bitna je uloga koju nam Bog daje. Marija shvaća koju čast je dobila i zato govori: "*Blaženom će me zvati.*" Ali ne zbog toga tko je ona, nego zbog uloge

koju je dobila od Boga. Pavao to razumije i zato u svojim (Poslanicama) piše: „*To je dar od Boga*⁸!“

5.2. (Luka 1,49) Marija izjavljuje u ovom stihu: „*Jer velike mi stvari učini Silni, čije je Ime sveto.*“ Drugim riječima: „*Ja ću biti majka onoga koji će ispuniti sva Božja obećanja dana Abrahamu, Izaku, Jakovu, Mojsiju i kralju Davidu.*“

5.3. Za kraj, primjetimo da Marija ni u jednoj izjavi ne uzdiže samu sebe, nego ponizno i zahvalno prihvaća ulogu koju joj je Bog namijenio. Marija je žena koja je primjer svima nama kakav bi odnos trebali imati sa našim Stvoriteljem.

⁸ Prva poslanica Korinćanima 4,7; Poslanica Rimljanima 6,23; Poslanica Efežanima 2,8